

לך לך (236)

שברך את אברהם אבינו, ורק אחר כך אמר "ברוך א-ל עליון", איבד בכך הכהונה. מה היה כאן? טעות קטנה במשהו, לאיש גדול כמותו, אז מה? והתשובה היא: במצוות אין דברים קטנים. כל דבר הקטן ביותר הוא עולם שלם למעלה, אי אפשר לתאר מה מונח בפעם אחת שאדם מתאפק ונמנע מלדבר מילים לא טובות, כמה שכר מונח בכך! **ספר "חי ראובן"**

עד כמה על האדם לחשוך את עצמו
תָּן לִי הַנֶּפֶשׁ וְהַרְכֵּשׁ קֶחַ לָךְ (יד. כא)

לימוד נפלא עד כמה על האדם לחשוך את עצמו היה הרב שך זצ"ל מביא ששמע מרבו הסבא מסלבודקה זצ"ל, הלא מן הדין כל הרכוש שהביא מהמלחמה היה שייך לאברהם אבינו, אם משום כיבוש מלחמה או מדין מציל מן הארי ומן הדוב. אמנם, אברהם אבינו למרות שחרף נפשו במלחמה זו להציל את לוט אחיו, לא רצה שום הנאה גשמית ממצוה זו, ולפנים משורת הדין החזיר את כל השלל למלך סדום. לכאורה די היה בהחלטה זו, אך אברהם אבינו לא הסתפק בזה, הוא קופץ ונשבע: "הרימותי ידי אל ה'... אם מחוט ועד שרוך נעל אם אקח מכל אשר לך", לא רק נשבע שלא יהנה מהעושר והשלל, אלא אפילו משרוך נעל לא יהנה, מדוע? כי אברהם אבינו הכיר את כוחות נפש האדם, וחדש עצמו שמא אם יהנה אפילו משרוך נעל יתקפהו יצר חמדת הממון וישחד אותו בכל אופן ליהנות מהשלל, ולימדו לקח לדורות עד כמה יש לאדם לשים לעצמו גדרים וסייגים ולא להאמין בעצמו. **ספר "לחתך עליון"**

הַבֵּט נָא הַשְּׂמִימָה וּסְפֹר הַפּוֹכְכִים אִם תּוּכַל לְסַפֵּר אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ פֹּה יִהְיֶה וַיִּרְעָף (טו. ה)

לעיל (יד. טו) כאשר מביטח השי"ת לאברהם אבינו את ארץ ישראל, אומר לו: "שמתי את זרעך כעפר הארץ אשר אם יכול איש למנות את עפר הארץ גם זרעך ימנה", ואין הוא מסיים את ההבטחה במילים: "פֹּה יִהְיֶה וַיִּרְעָף", כשם שהוא מסיים בהבטחה הנוכחית. הלא דבר הוא! אומר בעל ה"שואל ומשיב" בשם אביו: חלוקת שתי ההבטחות הללו זו מזו. ההבטחה הראשונה האומרת כי זרע אברהם יהיה "כעפר הארץ" היא הבטחה ב'כמות', כי הרי אין כל חשיבות לעפר הארץ ועל כן מסתיימת ההבטחה במילים "גם זרעך ימנה", והיינו שיהיה בכמות גדולה כעפר הארץ. לעומת זאת, ההבטחה השנייה כי זרע אברהם יהיה כ"כוכבים", היא הבטחה גם ב"איכות", כי הכוכבים רבים אמנם בכמות אך לא פחות חשובים באיכותם, על כן מסתיימת

וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גָדוֹל וְאֶבְרַכְךָ וְאֶגְדְּלֶה שְׂמֶךָ וְהָיָה בְּרַכָּה (י"ב.)

מקשה החידושי הרי"ם, הרי סדר היציאה הוא שהאדם יוצא קודם מבית אביו, ואחר כך ממקום הולדתו ולבסוף עוזב את ארצו, ואם כן מדוע כאן הפכה התורה את סדר הדברים? אלא שכאן בא הפסוק לרמז את הדרך לתיקון המידות הרעות שבאדם. יש מידות רעות שבאות לאדם מצד השפעת המקום שבו הוא נמצא, מארץ, יש מידות רעות שבאות מצד המשפחה, מולדתך, יש מידות רעות שבאות מצד ההורים, מבית אביך. התורה כתבה את סדר הדברים לפי הקושי להתגבר עליהם, מהקל אל הכבד. קל יותר להתגבר על המידות הרעות שבאות מצד המקום מחמת שהן חיצוניות יותר. על המידות הרעות הבאות מצד המשפחה קשה יותר להתגבר, ועל המידות הרעות הבאות מצד ההורים קשה מאוד להתגבר מפני שהן מוטבעות בטבע האדם. **ספר "ילקוט מאיר לרעהו"**

קניית מידות טובות

וַיִּבְחַר לוֹ לוֹט אֶת כָּל כֶּסֶף הַיִּרְדֵּן וַיִּסַּע לוֹט מִקְדָּם וַיִּפְרְדוּ אִישׁ מֵעַל אָחִיו (יג. יא)

מדרש אגדה, הסיע עצמו מקדמונו של עולם, אמר אי אפשי לא באברהם ולא באלוקיו (רש"י) הקשה המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, והרי לוט שהה כל הזמן בחברת אברהם ושרה, שהיו עובדים את ה' בכל לבם ומפיצים את שם ה' בעולם, ומובן שגם לוט ספג מהם יראת ה' והתרוממות. אם כן האִךְ ברגע אחד הגיע לשפל המדרגה, ואומר אי אפשי לא באברהם ולא באלוקיו? ותירץ, שללוט היו מידות רעות, והיה רודף אחר הבלי עולם הזה. אבל כל עוד היה שרוי ביחד עם אברהם, לא הלך אחר תאוותיו, מפני שהתבייש מאברהם, אך הוא לא עבד על עצמו עבודה פנימית לשנות את מידותיו הרעות, והתגלה מהותו האמיתית, שאין לו חפץ באברהם ובאלוקיו. **ספר "להחענג בתענוגים"**

אין דברים קטנים ברוחניות

וּמִלְפִי צָדֵק מְלֶךְ שְׁלֹם הוֹצִיא לְחֶם וַיֵּן וְהוּא כֹהֵן לֹא-לְעֵלְיוֹן (יד. יח)

דרשו חז"ל (גדרים לב): הוא כהן לא-ל עליון, הוא כהן ואין זרעו כהן. מלכי צדק, שם בן נח, הוציא לחם ויין לאברהם אבינו, אבל הקב"ה לקח את הכהונה ממנו והעבירה לאברהם אבינו, מדוע, מה קרה? אומרים חז"ל (שם): ביקש הקב"ה להוציא כהונה משם, שנאמר: "וְהוּא כֹהֵן לֹא-לְעֵלְיוֹן", כיון שהקדים ברכת אברהם לברכת המקום הוציאה ממנו ונתנה לאברהם. כיון

ההבטחה במילים "כה יהיה זרעך", ממש כמו הכוכבים, רבים בכמות ובאיכות. "שנים מקרא"

אל תירא אברהם אנכי מגן לך שְׁכַרְךָ הַרְבֵּה מְאֹד, וַיֹּאמֶר אַבְרָם... מה תִּתֶּן לִי וְאֲנֹכִי הֲלוֹךְ עִירִי... (טו, א-ג)
תפילה של אברהם: מה ראה אברהם להתפלל דוקא עתה על זרע? מבאר מהרא"ל: **צונון:** עד כה לא מצא אברהם מקום להתפלל על בנים. שהרי אמרו חז"ל (מו"ק כח) כי "בני חיי ומזוני לא בזכותא תליא מלתא, אלא במזלא תליא מילתא". מציאות בנים אינה תלויה בזכויותיו של אדם, דבר המאפשר להתפלל ולהתחנן על כך, אלא במזלו של אדם, אשר אותו אי אפשר לשנות, וכיון שכך הרי שאין כל מקום לתפילה על בנים, ומאחר שאמרו חז"ל כי ראה אברהם באיצטגנינות שלו שאינו מוליד בן, כלומר ידע לפי מזלו כי לא יהיו לו בנים לכך לא התפלל על כך. אולם עתה, מששמע אברהם "שְׁכַרְךָ הַרְבֵּה מְאֹד", ונוכח לשמוע כי יש לו זכויות רבות, הבין כי יוכל להתפלל לשינוי המזל, מאחר שהרי בעלי התוספות (שם) כתבו, כי ע"י זכויות גדולות משתנה גם המזל, כי על זה אמרו (שבת קנא). "אין מזל לישראל". ולכן ביקש צאצאים. **טללי אורות בשם "מלא העומר"**

וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי אַנְי ה' אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים (טו, ז)
צריך ביאור מדוע בנסיון העקידה התורה מאריכה בה פרשה שלימה, ומאידך בנסיון אור כשדים לא דיברה עליה התורה רק בדרך רמז "אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים". ולכאורה נסיון אור כשדים היה ביתר שאת מנסיון העקידה, דאור כשדים היה בתחילת חייו, שהיה אז יחידי נגד כל העולם, ונסיון העקידה היה בסוף ימיו שהיו לו אז הרבה תלמידים. ועוד הרי נסיון העקידה היה על בנו ואור כשדים היה על עצמו. ומדוע לא סיפרה זאת? אלא ביאר הרבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: אמנם דבר גדול הוא מה שמסר אברהם עצמו לאור כשדים, אבל כל זה היה ללא ציווי מאת הקב"ה, אלא מחמת ההכרה שלו בבורא עולם, וכל אדם פילוסוף מוכן למסור נפשו ולהשרף עבור דבר שהכל מחייבו. מה שאין כן בעקידת יצחק, שלא היה בה הבנה שכלית כלל, אדרבה היה נגד השכל, ואע"פ כן אברהם מסר עצמו על מצוה זו, זהו שבח גדול לאברהם אבינו, וכתבה התורה באריכות גדולה. **ספר "אוצרות התורה"**

וְאֲבָרְכֶם בְּן תְּשֻׁעִים וְתִשַׁע שָׁנָה בְּהַמְלֹךְ בְּשֶׁר עֶרְלָתוֹ (יז)
על שום מה המתין אברהם אבינו עד לכשיצטוו מפורש מפי עליון על המילה, והרי אברהם אבינו קיים כל התורה כולה ואפילו עירובי תבשילין כדאמרין (יומא כח:), ואע"ג שלא נצטוו במפורש, ולמה המילה דוקא לא מל עצמו עד לציווי הקב"ה. ברם בכך הקשה החתם סופר (י"ד רמה): איך מחויבין למול והרי מיעוט מתים מחמת המילה, וגבי נפשות חיישינן שפיר למיעוט ואין

הולכין בפיקוח נפש אחר הרוב. ותירץ דהמצוה מגנא ומצלא וכהאי גוונא דיש זכות מצוה שפיר גם בפיקוח נפש אזלינן בתר רובא. מעתה כל זמן שלא נצטוה אברהם אבינו לא היה לו מצוה במילתו, א"כ הרי אסור היה למול מחמת ספק פיקוח נפש, וחיישינן למיעוט מתים מחמת מילה, ורק לאחר שנצטוה וזכות המצוה תגן עליו שפיר הותר לו לילך אחר הרוב ולמול עצמו. **ספר "המאור שכתורה"**

הלכה: לצאת לרחוב בנעלי בית: כתב הרמ"א (סימן שא ס"ט), וכן מותר לצאת במנעל של עץ שהרגל נכנס בו, וליכא למיחש שיפול, וכן בנעלי בית, ובפסקי תשובות (אות כד) כתב ובזמנינו אין דרך בני אדם ללכת יחף ברחוב, ואין נוהגין בשום פעם שאם נופל נעל מרגלו שיקח אותה בידיו וילך יחף, לכן אין חשש לצאת לרשות הרבים בנעלי בית מכל סוג שהוא, אך בלבד שהולך בו כהוגן ולא על ידי הדחק, וכן לא יכנס בהם למקום רפש, שאז יש לחשוש שיעדיף לילך יחף ולהחזיק בנעלי בית בידיו, כי בלא זה ידבקו ברפש, ויקשה עליו להוציאם משם, וגם ביום הכיפורים שמצוי ההולכים רק בפוזמקאות בלא מנעלים מיוחדים, אף על פי כן סמכינן במקום צורך מצוה על המקלילין, שיוצאים בנעלי בית ברחוב, והמחמיר יחמיר לעצמו.

פסקי תשובות הלכות שבת (שא, שד"מ) דף כ"ב

פתגם: הצער על העבר, והפחד מן העתיד הם איובי ההווה. **ספר "שמחלה"**

חקירה: אשו משום חיציו: שלושה צדדים: נחשב כמזיק בידיים ומכוחו (כחיציו ממש), או כמזיק בידיים אך לא מכוחו, או שההיזק נעשה על ידו, אך לא בידיים ולא מכוחו. (קונטרסי שיעורים בבא קמא יג-לג) **ספר קובץ יסודות וחקירות**

סיפור: נשים פטפטניות הן: שאל איש את רעהו: התדע, באיזו שנה הנשים מפטטות יותר מכל שנה אחרת? משלא ידע הלה להשיב, גילה לו חברו בקצרה: בשנה מעוברת!
ספר חד וחלק חלק ג'

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, פייגא אולגה בת ברנה, רבקה בת ליוה, ריש'רד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, רפואה שלימה ולידה קלה לרבקה בת שרה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים.

